

Huvudman

Centrum för gymnasieutbildning i
Sverige AB
amir.sajadi@jarvaskolan.se

Ärendet

Tillsyn av gymnasieskolan Järva Gymnasium i Stockholms kommun.

Beslut

Skolinspektionen avslutar ärendet.

Om ärendet

Skolinspektionen har hösten 2024 inlett en tillsyn under första verksamhetsåret av gymnasieskolan Järva gymnasium.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Järva gymnasium följer gällande bestämmelser om undervisning under ledning av lärare i kursen Idrott och hälsa 1 specialisering, modersmålsundervisning och studiehandledning på modersmål, extra anpassningar och anmälan om utredningsbehov av särskilt stöd, frånvaro och skolans arbete för att skapa trygghet, studiero och motverka kränkande behandling.

Tillsynen har genomförts genom att Skolinspektionen inledningsvis begärt in viss dokumentation och huvudmannen samt rektorn har skriftligen fått besvara frågor om verksamheten. Dokumentation som granskats är bland annat plan mot kränkande behandling, ordningsregler, rutiner för arbetet med extra anpassningar och särskilt stöd samt utredningar av ordningsstörande beteende.

Vid skolbesök den 29–30 januari 2025 har intervjuer hållits med elever från samtliga program, undervisande personal samt representanter för elevhälsan. Observationer och rundvandring i skolans lokaler skedde tillsammans med rektorn och huvudmannen. Digital intervju med rektorn ägde rum den 5 februari 2025. Vid intervjun deltog även den biträdande rektorn som var med vid uppstart av verksamheten.

Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Undervisningen under ledning av lärare i kursen Idrott och hälsa 1-specialisering

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Huvudmannen uppger att all undervisning på skolan bedrivs av lärare som är anställda av huvudmannen men i kursen Idrott och hälsa 1 specialisering bedrivs undervisningen i samarbete med experter från samarbetspartners.

I intervju med elever som läser kursen Idrott och hälsa 1 specialisering inriktning basket uppges att tränaren från en förening (samarbetspartner) som undervisar i kursen även är anställd på skolan och undervisande lärare i andra kurser. En elev berättar att tränaren i basket sätter betyg i kursen i samverkan med skolans idrottslärare. En annan elev som läser specialiseringskursen med inriktning fotboll berättar att det är en tränare från samarbetspartner som deltar men alltid tillsammans med skolans idrottslärare.

Skolans idrottslärare bekräftar i intervju att undervisning i kursen Idrott och hälsa 1 specialisering (inriktningar basket, fotboll och e-sport) sker med stöd av personal från samarbetspartners. Idrottsläraren berättar att samtliga lektioner i kursen är schemalagda och att idrottsläraren deltar på alla lektioner förutom inriktningen basket. Tränaren i basket är även anställd och undervisande lärare i andra kurser på skolan. Idrottsläraren berättar att i samtliga inriktningar är det idrottsläraren som planerar undervisningen, är kursansvarig och beslutar om betyg (i inriktning basket i samverkan med tränaren i basket). Idrottsläraren berättar att kursen planeras utifrån centralt innehåll.

Av dokumentation samt huvudmannens och rektorns yttrande framgår att de lärare på skolenheten som saknar legitimation är anställda på visstid, anses lämpliga och har ämneskunskaper. Vidare framhålls att skolan söker behöriga lärare inför nästa läsår när visstidsanställningar löper ut.

Rättslig reglering

Av 1 kap. 3 § skollagen (2010:800) framgår att med undervisning avses processer som på lektioner eller vid andra lärtillfällen leds av lärare eller förskollärare mot mål som anges i förordningar och andra författningar som ansluter till skollagen och som syftar till utveckling och lärande genom att barn eller elever inhämtar och utvecklar kunskaper och värden.

Av 2 kap. 13 och 18 §§ skollagen framgår att endast den som har legitimation som lärare och är behörig för viss undervisning får bedriva undervisningen. Om det inte finns någon sådan lärare att tillgå inom huvudmannens organisation eller om det finns något annat särskilt skäl med hänsyn till eleverna, får en annan lärare bedriva undervisningen. En sådan lärare ska vara lämplig att bedriva undervisningen, och i så stor utsträckning som möjligt ha en utbildning som motsvarar den utbildning som är behörighetsgivande. En sådan lärare får som huvudregel bedriva undervisning under högst ett år i sänder.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Centrum för gymnasieutbildning i Sverige AB brutit mot bestämmelserna när det gäller undervisning under ledning av lärare i kursen Idrott och hälsa 1 specialisering.

Modersmålsundervisning och studiehandledning på modersmål

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervju med elever, lärare och rektorn framkommer att det finns flera elever med ett annat modersmål än svenska.

I intervjuer med elever, lärare och rektorn framkommer att elever och vårdnadshavare under höstterminen 2024 erhållit information om rätten till modersmålsundervisning och erbjudits att inkomma med önskemål om sådan undervisning. I intervjuer med elever framkommer att undervisningen ännu inte kommit i gång, medan lärare berättar att skolan är på gång att starta upp viss undervisning i ämnet vårterminen 2025. Rektorn räknar upp de språk som är aktuella för att anordna undervisning i och redogör för att det är minst fem elever som önskat respektive språk. Skolan har redan tillgång till lärare i vissa språk. Rektorn berättar vidare att ingen elev tillhör, eller framfört önskemål om modersmålsundervisning i ett nationellt minoritetsspråk.

I intervju uppger rektorn att det kvarstår viss planering och arbete med att fastställa hur undervisningen närmare ska anordnas för elever, antingen som individuellt val, i stället för modernt språk eller som utökat program. Rektorn uppger att de elever som önskar modersmålsundervisning kommer att få det. Rektorn uppger att anledningen till att det ännu inte anordnats är att det är en nystartad verksamhet. Fokus har legat på att få grunduppdraget att fungera, det har tagit tid att hitta lärare, hitta schemapositioner, identifiera elever och administrera ansökningar.

Huvudmannen och rektorn uppger i sitt skriftliga yttrande att ingen elev är föremål för studiehandledning på modersmål. Lärare, däribland läraren som undervisar de flesta elever på skolan i ämnet svenska eller svenska som andraspråk, uppger att de inte uppmärksammat någon elev i behov av studiehandledning på modersmål.

Rättslig reglering

Av 15 kap. 19 § skollagen och 4 kap. 15 § gymnasieförordningen (2010:2039) framgår vilka elever som ska erbjudas modersmålsundervisning. Rektorn beslutar om en elevs modersmålsundervisning.

Av 4 kap. 17 § gymnasieförordningen följer att modersmålsundervisning får anordnas som individuellt val, utökat program eller som ersättning för undervisning i andra språkämnen än svenska, svenska som andraspråk och engelska.

Av 4 kap. 18 § gymnasieförordningen framgår att huvudmannen som huvudregel är skyldig att anordna modersmålsundervisning för en elev i sammanlagt högst sju läsår under elevens skoltid. Under vissa angivna förutsättningar gäller dock inte begränsningen till sju läsår, bland annat om undervisningen avser ett nationellt minoritetsspråk eller ett nordiskt språk.

Av 4 kap. 19 § gymnasieförordningen framgår att en huvudman är skyldig att anordna modersmålsundervisning i ett språk endast om minst fem elever som ska erbjudas undervisning i språket önskar sådan undervisning - såvida modersmålsundervisningen inte avser ett nationellt minoritetsspråk - och det finns en lämplig lärare att tillgå.

Av 9 kap. 9 § gymnasieförordningen framgår att en elev ska få studiehandledning på sitt modersmål, om eleven behöver det.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen konstaterar att ingen elev bedömts i behov av studiehandledning på modersmål. Skolinspektionen konstaterar även att erbjudande om modersmålsundervisning utgått till samtliga elever och vårdnadshavare. Även om Skolinspektionen bedömer att det i nuläget finns vissa oklarheter kring själva anordnandet så återstår ytterligare år i gymnasiet för samtliga elever på skolenheten. Detta medför sammantaget att det inte kan anses visat att Centrum för gymnasieutbildning i Sverige AB brutit mot bestämmelserna när det gäller rätten till modersmålsundervisning.

Extra anpassningar och anmälan om utredning av särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I intervju med elever framkommer att eleverna upplever att det är lätt att få hjälp och att de erhåller ett omfattande och bra stöd av lärare. Elever berättar även att de har möjlighet att erhålla stöd fyra dagar i veckan efter skolan. Vid samtliga av dessa tillfällen finns lärare på plats.

Även undervisande personal framhåller arbetet med stöd till elever som en stryka i verksamheten. Lärare berättar att det finns tydliga rutiner för arbetet med extra anpassningar och kännedom om hur, när och till vem anmälan om utredningsbehov av särskilt stöd ska göras. Stödarbete diskuteras och prioriteras kontinuerligt både generellt och på individnivå. Lärare nämner generella insatser i form av extra hjälp efter skoltid fyra dagar i veckan, obligatoriskt individuellt studiestöd samt personalförstärkning i kurser i matematik, då matematik uppmärksammas som ett ämne där elever är i behov av mycket stöd.

Lärare och rektorn berättar att det finns rutiner och mallar som lärare fyller i kring vad som fungerar bra för eleven, är utmanande etc och att det för samtliga elever med svårigheter finns en pedagogisk plan. Lärare och elevhälsan berättar vidare att det sker kollegialt utbyte och att extra anpassningar följs upp och utvärderas efter sex veckor. Efter en utvärdering kan det enligt lärare bli aktuellt med förstärkta extra anpassningar eller att extra anpassningar som visat sig fungera löper vidare till nästa utvärderingstillfälle. Lärarna berättar att det är undervisande lärare som tillsammans med skolans specialpedagog ansvarar för att en elev erhåller extra anpassningar. Lärare berättar vidare att om extra anpassningar inte ger effekt anmäls förhållandet till specialpedagogen och elevhälsoteamet (där rektorn ingår). Samtliga lärare uppger att det är tydligt för dem vilka rutiner som gäller och vad som förväntas av dem.

I intervju med representanter för elevhälsan framhålls att skolan tidigt identifierat elever med svårigheter och att de skyndsamt kommit i gång med extra anpassningar. Specialpedagogen berättar att denne är med på möten med undervisande lärare varje vecka där stödbehov och åtgärder diskuteras, vilket bekräftas av intervjuer med lärare. Om det framkommer ett utredningsbehov av särskilt stöd kopplas rektorn in. Specialpedagogen och rektorn berättar att det ännu inte varit aktuellt att genomföra så många utredningar om särskilt stöd.

I dokumentation "Främja elevers utveckling mot målen, rutiner för ledning och stimulans, extra anpassningar och särskilt stöd på Järva Gymnasium" återfinns bland annat de rutiner som personal refererar till, processbeskrivning och stödmaterial för undervisande personal.

Rättslig reglering

Av 3 kap. 5 § skollagen framgår att om det framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, och inte annat följer av 7 §, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövt.

Av 3 kap. 7 § skollagen framgår bland annat att om det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ska detta anmälas till rektorn. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område.

Frånvaro

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Elever och lärare uppger i intervju att lärare kontrollerar närvaro varje morgon och vid varje lektion och att frånvaro rapporteras samma dag till vårdnadshavare via en meddelandefunktion. Lärare berättar vidare att om sen ankomst eller annan ogiltig frånvaro uppgår till två timmar under en månad så skickas information om frånvaron till eleven och elevens vårdnadshavare. Skolan uppger då om att fyra timmars ogiltig eller oanmäld frånvaro rapporteras vidare till Centrala studiestödsnämnden (CSN). Lärare berättar att skolan även har en närvaro-grupp som har veckovisa möten. Gruppen arbetar med "rödmarkerade elever" och bevakar såväl anmäld som oanmäld frånvaro. Närvaro-gruppen utreder bakomliggande orsaker till frånvaro och följer upp frånvaron och åtgärder som aktualiseras. Uppföljning sker i samverkan med bland annat elever, vårdnadshavare och lärare.

I intervju med representanter för elevhälsan berättar kuratorn om hur skolan arbetar för att främja närvaro. Närvaro-gruppen, där kuratorn ingår, bevakar frånvaro och jobbar i nära samverkan med övrig personal, elever och vårdnadshavare. Om det till exempel rör sig om en begynnande hög

sjukfrånvaro kan skolsköterskan kopplas in i utredningen. Det aktualiseras även möten med elever och vårdnadshavare och förs diskussioner med undervisande personal samt inom samlade elevhälsan kring vilka åtgärder som kan behöva sättas in. Närvarokontroll genomförs varje vecka för att tidigt uppmärksamma eventuell frånvaro eller mönster av frånvaro. Kuratorn ger även exempel på åtgärder som aktualiserats utifrån frånvaro. Det kan handla om samtal med elever, kontinuerlig kontakt med vårdnadshavare och möten och samverkan med externa aktörer. Kuratorn berättar att åtgärder som sätts in följs upp och utvärderas i närvarogruppen och det finns en tydlig rutin kring vem som ansvarar för en viss elev, att åtgärder följs upp etc. Vissa elevers närvaro följs upp på daglig basis och ibland sker kontakt med vårdnadshavare för säkerställande av att det är vårdnadshavaren som frånvaroanmält eleven och inte eleven själv. Kuratorn berättar även att det inom ramen för en utredning av frånvaro kan bli aktuellt att utreda behov av pedagogiskt stöd.

I intervju med rektorn bekräftar rektorn att skolans närvarogrupp arbetar med frånvaro. Rektorn berättar att rektorn sitter med i olika möten och forum samt stöttar närvarogruppens arbete. Det har aktualiserats orosanmälningar och kontakt med kommunen kring någon elev utifrån behov som framkommit och oro kring elevens situation och frånvaro.

Rättslig reglering

Av 15 kap. 16 § skollagen framgår att en elev i gymnasieskolan ska delta i den verksamhet som anordnas för att ge den avsedda utbildningen, om eleven inte har giltigt skäl att utebli. Om en elev utan giltigt skäl uteblir ska rektorn se till att elevens vårdnadshavare samma dag informeras om att eleven har varit frånvarande.

Vid upprepad eller längre frånvaro ska rektorn, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro, se till att frånvaron skyndsamt utreds om det inte är obehövligt. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 7 § är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område.

Skolans arbete för att skapa trygghet, studiero och motverka kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I intervju med elever framkommer att elever upplever att det är studiero och samtliga intervjuade elever ger uttryck för att de känner sig trygga på skolan. Eleverna berättar att de pratat mycket om trygghet, studiero och kränkande behandling, bland annat på mentorstid. Skolan har ordningsregler och regler kring mobiltelefoner. Eleverna redogör även för att personal pratat med elever om planen mot kränkande behandling. En elev berättar att elever fått ge exempel på åtgärder för att motverka kränkande behandling. Ingen av de intervjuade eleverna upplever att det förekommer kränkningar mellan elever. En elev berättar att eleverna har fått skriva under ett kontrakt/förväntansdokument i samband med skolstart. Det har även arrangerats en temadag kopplat till hälsa och psykisk ohälsa. Elever berättar att rektorn har besökt samtliga klasser under mentorstid och pratat om olika teman kopplat till trygghet och studiero.

I intervju med lärare framhålls att en framgångsfaktor i arbetet med trygghet är de goda relationer som skapats mellan personal och elever men även mellan skola och hem. I början av läsåret aktualiserades välkomstsamtal med elever och vårdnadshavare. Vid samtalen gick personal igenom förväntningar och värderingar och eleverna fick signera förväntansdokument och ordningsregler. Att även rektorn besöker klasser, är närvarande och tillgänglig för eleverna skapar trygghet. Likaså närvaron av olika professioner från elevhälsan.

Lärare berättar vidare att det finns en tydlig struktur och rutiner för arbetet med att motverka kränkande behandling. Det är tydligt hur personal ska agera vid ordningsstörningar eller vid kännedom om kränkande behandling. Vid kränkande behandling finns en blankett (anmälan) som ska fyllas i och skickas till rektorn. Händelser utreds genom samtal med både utsatt och utsättande.

I intervju med lärare framkommer att de upplever att studieron kan bli bättre och det är därför ett prioriterat utvecklingsområde. Lärare pratar med elever om studiero på mentorstid varje vecka och vårdnadshavare involveras. Andra åtgärder som aktualiserats är översyn av klassrumsplaceringar, tydlighet kring förväntningar, arbete med lektionsstruktur och upprätthållandet av skolans ordningsregler.

Representanter för elevhälsan berättar att det startats en trygghetsgrupp där även representanter för elevhälsan deltar. Syftet är att arbeta mer förebyggande. Elevhälsan berättar att hittills har det förebyggande arbetet

bland annat handlat om samtal med elever och kartläggning av osäkra områden. Det är personal ute bland elever under rast och det anordnas även rastaktiviteter. Kontinuerliga och informella samtal sker med elever och om någon elev upplevs ensam tar personalen kontakt. Såväl elevhälsopersonal som lärare och rektorn är ute bland elever och har en nära elevkontakt. Så snart någon känner oro kring en elev involveras elevhälsan. Ytterligare ett exempel på förebyggande arbete är temadagar och samverkan med externa aktörer. Bland annat besöker kommunens sociala fältarbetare och polis skolan.

Rektorn berättar i intervju att mottagandet av elever har prioriterats för att elever ska känna sig trygga. Rektorn berättar att det har aktualiserats föräldramöten, föräldrafika och temadagar. Elevnära arbete prioriteras och skolvärden har även till uppgift att fördjupa kontakten mellan skola och hem. Rektorn berättar att ordningsregler finns och rektorn har samtalat med personal kring vad som hittills observerats kring efterlevnad av ordningsreglerna. I de fall någon elev inte följt ordningsregler har det uppmärksamats och diskuterats såväl i ledningsgruppen som på personal- och elevnivå. Rektorn berättar att det hittills inte inträffat så många händelser av kränkande behandling. Likabehandlingsplanen och arbetsgången vid kränkande behandling har gått igenom flera gånger och personal har fått prova att göra en anmälan.

Skolinspektionen har bland annat tagit del av dokumentation i form av ordningsregler och förväntningar, rutin för omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning, rutiner vid hantering av kränkande behandling, exempel på anmälan om kränkande behandling och några utredningar av ordningsstörande beteende. Rutinen för kränkande behandling innehåller information om att en anmälan om kränkande behandling vidarebefordras från rektorn till huvudmannen. Av utredningar kring ordningsstörande beteende framgår att rektorn utrett bland annat vad som inträffat, elevens beteende, om liknande inträffat tidigare, när och hur kontakt med elevens vårdnadshavare aktualiserats samt vad som då framkommit. Vidare framgår vilka överenskommelser som träffats och vilka åtgärder som satts in för att stödja eleven att ändra sitt beteende. Det framkommer även att elever upplyses om eventuella konsekvenser om beteendet fortskrider. Uppföljning och vad som då framkommit har dokumenterats i utredningarna.

Rättslig reglering

Enligt 5 kap. 3 § skollagen ska alla elever tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet och undervisningen av studiero. Huvudmannen ska säkerställa att det på skolenheten bedrivs ett förebyggande arbete som syftar till att skapa trygghet och studiero.

Av 5 kap. 4 e § skollagen framgår att det ska finnas skriftliga rutiner för hanteringen av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning.

Enligt 5 kap. 5 § skollagen framgår att ordningsregler ska finnas för varje skolenhet. Ordningsreglerna och hur de följs ska regelbundet följas upp. Orsakerna till uppföljningens resultat ska analyseras.

Av 5 kap. 9-10 §§ skollagen följer att om en elev vid upprepade tillfällen stört ordningen eller uppträtt olämpligt eller om eleven gjort sig skyldig till en allvarligare förseelse, ska rektorn se till att saken utreds. Samråd ska ske med elevens vårdnadshavare. Med utgångspunkt i vad som har framkommit vid utredningen ska rektorn se till att åtgärder genomförs för att få eleven att ändra sitt beteende.

Enligt 6 kap. 10 § skollagen är personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område.

Beslutet har fattats av juristen Ellen Kalman.

Utredaren Ylva Ohlsson har varit föredragande i ärendet. I ärendets slutliga handläggning har även utredaren Mirja Wallström medverkat.